

การพัฒนาแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์
 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18
 The Development of Causal Relationship Model of Factors Affecting Visionary
 Leadership of Administrators of Secondary Education
 Service Area Office 18

สมัชชา จันทรแสง พรสวัสดิ์ ศิรศาดนันท์ อีรศักดิ์ อินทรมาตย์
 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อพัฒนาแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 2) เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 กับข้อมูลเชิงประจักษ์ 3) เพื่อวิเคราะห์ขนาดอิทธิพลของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มาตรฐานส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม ตั้งแต่ 0.60 ถึง 1.00 ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.24 ถึง 0.80 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .97 วิเคราะห์สถิติพื้นฐานด้วยโปรแกรมการวิเคราะห์สถิติสำเร็จรูป และวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยด้วยโปรแกรม LISREL 8.80 for Student

ผลการวิจัยพบว่า 1) การสร้างแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 ประกอบด้วยตัวแปรแฝงจำนวน 5 ตัว สามารถวัดได้จากตัวแปรสังเกตได้ จำนวน 15 ตัว 2) ผลการตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ อยู่ในเกณฑ์ดี โดยมีค่าสถิติดังนี้ $\chi^2 = 13.15$, $df = 25$, $p\text{-Value} = 0.97466$, $RMSEA = 0.000$, $GFI = 0.996$, $AGFI = 0.979$ โดยตัวแปรแฝงในรูปแบบสามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรแฝงภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ได้ร้อยละ 87 3) ผลการวิเคราะห์ขนาดอิทธิพลของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 พบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ส่งอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวม ต่อภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ การสื่อสารส่งอิทธิพลทางอ้อมต่อภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์โดยผ่านความคิดสร้างสรรค์ และความคิดสร้างสรรค์ส่งอิทธิพลทางตรง และอิทธิพลรวมต่อภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์

คำสำคัญ : รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ความฉลาดทางอารมณ์ การสื่อสาร ความคิดสร้างสรรค์

Abstract

The purposes of this research were 1) To construct the causal relationship model of factors affecting visionary leadership of administrators of secondary education service area office 18. 2) Examining the goodness of fit model with the empirical data. 3) A analyze effect size of the causal relationship model of factors affecting visionary leadership of administrators of secondary education service area office 18. The samples of this research included 400 secondary school administrators and teachers under the office of secondary educational service area 18. The instrument for data collection was a set of five - rating scale questionnaire, including Index of Item - Objective Congruence between 0.60 - 1.00 discrimination between 0.24 - 0.80 and reliability coefficient .97. The data collected were analyzed by package program and The LISREL programs version 8.80 for student was to analyze the data causal relationship model.

The research findings were as follows. 1) The construct of the causal relationship model of factors affecting visionary leadership of administrators of secondary education service area office 18 consisted of 5 latent variables measured from 15 observed variables. 2) The causal relationship model of factors affecting visionary leadership of administrators of secondary education service area office 18 was well fitted with the empirical data. The final model developed showed that the fitness between the data and model indices were as follows: $\chi^2 = 13.15$, $df = 25$, $p\text{-Value} = 0.97466$, $RMSEA = 0.000$, $GFI = 0.996$, $AGFI = 0.979$. All the factors in the model explain 87% 3) The factors that had direct, indirect and total effect to visionary leadership were follows: emotional Intelligence exert direct effect, indirect effect and total effect to visionary leadership; communication exert indirect effect and total effect to visionary leadership; and creativity exert direct effect and total effect to visionary leadership.

Keywords : Causal Relationship Model, Visionary Leadership, Emotional, Communication, Creativity

บทนำ

ปัจจุบันกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกมีการเติบโต และพัฒนาอย่างรวดเร็ว ทั้งทางด้านการเมือง การปกครอง การมีส่วนร่วมของประชาชนในระบอบประชาธิปไตย ความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี รวมทั้งการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี 2558 ในทางกลับกัน ความตกต่ำของเศรษฐกิจโลกมีสูงขึ้น ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของประชาชนทำให้เกิดปัญหาสังคมตามมามากมาย องค์กรที่มีรากฐานทางด้านสังคม วัฒนธรรม ด้านการศึกษา ที่แข็งแกร่งก็จะปรับตัว และสร้างความอยู่รอดได้ ดังนั้น ผู้นำจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนา และการดำเนินงานขององค์กร จากคำกล่าวของ นานัส (Nanus, 1992 : 315) ที่ว่า “หากปราศจากภาวะผู้นำองค์กรก็เหมือนเรือชูชีพที่อยู่ท่ามกลางทะเลบ้าโดยไม่มีไม้พาย เข็มทิศ แผนที่ และความหวัง” โดยเฉพาะอย่างยิ่ง องค์กรด้านการศึกษา จากแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545-2559 ที่ยึด “คน” เป็นศูนย์กลางการพัฒนา เพื่อให้คนไทยมีความสุข พึ่งตนเองได้ และก้าวทันโลก โดยรักษาเอกลักษณ์ความเป็นไทยไว้ สามารถเลือกใช้ความรู้ และเทคโนโลยีได้อย่างคุ้มค่า เหมาะสม มีภูมิคุ้มกันที่ดี มีความยืดหยุ่นพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง ควบคู่ไปกับการมีคุณธรรม และความซื่อสัตย์สุจริต โดยเครื่องมือสำคัญที่จะใช้พัฒนา “คน” ให้มีคุณค่าอันก็คือ “การศึกษา” ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศให้ดำรงอยู่ในภาวะสังคมโลกที่มีการแข่งขันสูงเช่นในปัจจุบัน ดังนั้นองค์กรที่ต้องปรับเปลี่ยน และมีความสำคัญ คือ หน่วยงานทางการศึกษา ที่จะต้องจัดกระบวนการเรียนการสอน โดยการบริหารจัดการให้เป็นไปในทิศทางแห่งความคิดสร้างสรรค์ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552 : 3)

ผู้บริหารสถานศึกษา นับเป็นบุคคลที่มีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาองค์กร เพราะผู้บริหาร เป็นผู้ขับเคลื่อนองค์กรไปในทิศทางที่ต้องการ อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องเป็นบุคคลที่มีภาวะผู้นำ ที่เอื้อต่อการศึกษามีคุณลักษณะที่สำคัญ คือ มีวิสัยทัศน์ และต้องมีความสามารถในการกำหนดกลยุทธ์เป็นอันดับหนึ่ง เพื่อที่จะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ สถานศึกษาที่จะประสบความสำเร็จแบบมุ่งสู่ความเป็นเลิศได้นั้น ผู้บริหารต้องมีภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ สามารถเลือกเน้นสนใจสิ่งที่เป็นความสำคัญ และเป็นค่านิยมของสถานศึกษา แสดงให้สมาชิกรับรู้ได้โดยการกระทำ และคำพูด ซึ่งอาจกำหนดเป็นปรัชญาของโรงเรียน และหล่อหลอมสู่แผนการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ผู้บริหารจะต้องเลือกวิสัยทัศน์ที่ดีที่สุด สอดคล้องกับความเป็นจริง และมีความเป็นไปได้ในอนาคต คุณลักษณะของภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ การสร้างวิสัยทัศน์ การเผยแพร่วิสัยทัศน์ และการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ ผู้บริหารจะต้องมีความสามารถในการจูงใจ สามารถนำ

วิสัยทัศน์ไปใช้ และสร้างความเชื่อมั่นให้บุคลากรยึดปฏิบัติตามวิสัยทัศน์นั้นอย่างต่อเนื่อง อันจะนำไปสู่สภาพขององค์กรที่พึงปรารถนา ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ก้าวหน้า ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องการพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 อันจะทำให้เกิดองค์ความรู้ และแนวคิดในการบูรณาการการบริหารการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18
2. เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 กับข้อมูลเชิงประจักษ์
3. เพื่อวิเคราะห์ขนาดอิทธิพลของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครู และผู้บริหารสถานศึกษา ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 (ชลบุรี-ระยอง) ปีการศึกษา 2556 จำนวน 50 แห่ง 3,054 คน ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามวิธีของ ชูมคเกอร์ (Schumaker, R.E. 2004 : 49) ได้กลุ่มตัวอย่าง 400 คน โดยใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จำแนกเป็นครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 ที่ตั้งอยู่ในจังหวัดชลบุรี 233 คน จังหวัดระยอง 143 คน และผู้บริหารในจังหวัดชลบุรี 15 คน จังหวัดระยอง 9 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ และภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ได้อ่านจําแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .21 - .80 ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .97 ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ขอหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย โดยได้ดำเนินการแจก

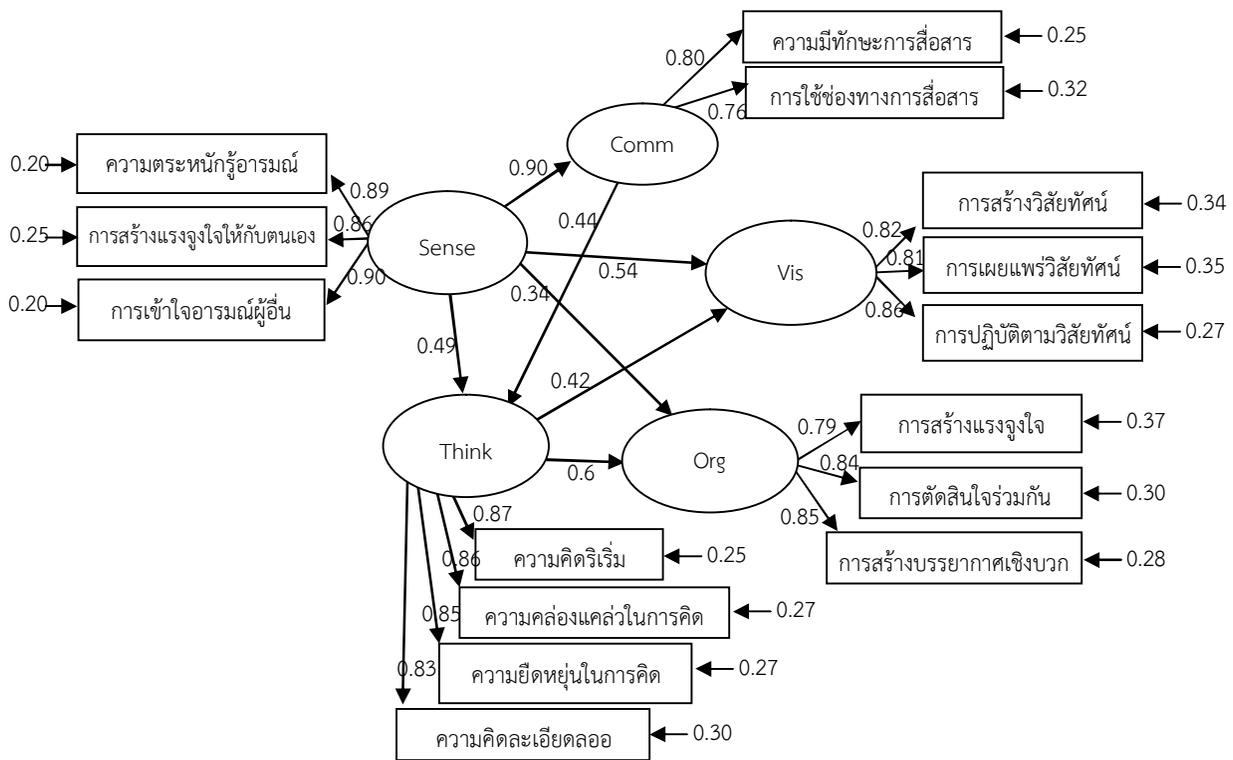
แบบสอบถาม และนำแบบสอบถามกลับมาด้วยตนเอง จากนั้นตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ เพื่อวิเคราะห์ระดับความสัมพันธ์ของปัจจัย และระดับของภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 โดยใช้โปรแกรม LISREL 8.8 for Student

ผลการวิจัย

1. ผลการสร้างรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 ประกอบด้วยตัวแปรแฝงจำนวน 5 ตัว คือ ความฉลาดทางอารมณ์ การสื่อสาร ความคิดสร้างสรรค์ บรรยากาศในองค์กร และภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ สามารถวัดได้จากตัวแปรสังเกตได้จำนวน 15 ตัว คือ ความตระหนักรู้อารมณ์ การสร้างแรงจูงใจให้กับตนเอง การเข้าใจอารมณ์ผู้อื่น การเข้าถึงอารมณ์ผู้อื่น การสร้างแรงจูงใจให้กับตนเอง การสร้างแรงบันดาลใจให้กับตนเอง การเข้าใจอารมณ์ผู้อื่น ความมีทักษะการสื่อสาร การใช้ช่องทางการสื่อสาร การสร้างวิสัยทัศน์ การเผยแพร่วิสัยทัศน์ การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ การสร้างแรงจูงใจ การตัดสินใจร่วมกัน การสร้างบรรยากาศเชิงบวก

การสื่อสาร ความคิดริเริ่ม ความคล่องแคล่วในการคิด ความยืดหยุ่นในการคิด ความคิดละเอียดลออ การสร้างแรงจูงใจ การตัดสินใจร่วมกัน การสร้างบรรยากาศเชิงบวก การสร้างวิสัยทัศน์ การเผยแพร่วิสัยทัศน์ และการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ เมื่อพิจารณาความสอดคล้องของรูปแบบสมมติฐาน กับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่า ยังไม่สอดคล้องกัน โดยพิจารณาจากดัชนีหลายๆ ตัวประกอบกันตามเกณฑ์ ผู้วิจัยจึงจำเป็นต้อง ปรับโมเดล โดยพิจารณาค่าดัชนีปรับโมเดล (Modification Indices) ที่มีค่าสูงสุด รวมทั้งพิจารณาค่า EP (Expected - Parameter Change) ซึ่งเป็นค่าบอกขนาดและทิศทางของพารามิเตอร์ที่คาดว่าจะเปลี่ยนแปลงหลังปรับพารามิเตอร์นั้น

2. ผลการตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 กับข้อมูลเชิงประจักษ์ จากการปรับโมเดล โดยพิจารณาค่าดัชนีปรับโมเดล (Modification Indices) ที่มีค่าสูงสุด รวมทั้งพิจารณาค่า EP ผลการ ปรับโมเดล แสดงดังภาพประกอบ 1

$\chi^2 = 13.15, df = 25, p\text{-Value} = 0.97466, RMSEA = 0.000, GFI = 0.996, AGFI = 0.979$

*p < .05

ภาพประกอบ 1 แสดงรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 ที่พัฒนา

จากภาพประกอบ 1 พบว่า รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ดีโดยมีค่าสถิติดังนี้ (Chi-square = 13.15, df = 25, p-value = 0.97466, RMSEA = 0.000, Standardized RMR = 0.006, GFI = 0.996, AGFI = 0.979)

3. ผลการวิเคราะห์ขนาดอิทธิพลของตัวแปรแฝง ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของ รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 พบว่า ตัวแปรความฉลาดทางอารมณ์มีอิทธิพลทางตรงต่อตัวแปรแฝงทุกตัว ตัวแปรการสื่อสารมีอิทธิพลต่อตัวแปรแฝงความคิดสร้างสรรค์ ตัวแปรความคิดสร้างสรรค์มีอิทธิพลทางตรงต่อตัวแปรแฝงบรรยากาศในองค์กร และภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ โดยมีค่าอิทธิพลทางตรง และทางอ้อม รายละเอียดดังตาราง 1

ตาราง 1 ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลระหว่างตัวแปรสาเหตุและตัวแปรผล ของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 ที่พัฒนา

ตัวแปรสาเหตุ	การสื่อสาร			ความคิดสร้างสรรค์			บรรยากาศในองค์กร			ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์		
	TE	IE	DE	TE	IE	DE	TE	IE	DE	TE	IE	DE
ความฉลาดทางอารมณ์	0.90*	-	0.90*	0.89*	0.40*	0.49*	0.91*	0.58*	0.34*	0.91*	0.38*	0.54*
การสื่อสาร	-	-	-	0.44*	-	0.44*	0.29*	0.29*	-	0.19*	0.19*	-
ความคิดสร้างสรรค์	-	-	-	-	-	-	0.65*	-	0.65*	0.42*	-	0.42*
บรรยากาศในองค์กร	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Goodness of Fit	Chi-square = 13.15, df = 25, p-value = 0.97466, RMSEA = 0.000, Standardized RMR = 0.006, GFI = 0.996, AGFI = 0.979											
ตัวแปรแฝง	Comm			Think			Org			Vis		
R-SQUARE	0.69			0.86			0.92			0.87		

จากตาราง 1 แสดงค่าอิทธิพลทางตรง ค่าอิทธิพลทางอ้อม ค่าอิทธิพลรวม ของตัวแปรแฝง ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน และค่าสถิติของรูปแบบ ปรากฏข้อค้นพบดังนี้

1. ค่าอิทธิพลที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ (Vis) ประกอบด้วย

1.1 ความฉลาดทางอารมณ์ (Sense) ส่งอิทธิพลทางตรงขนาด 0.54 ส่งอิทธิพลทางอ้อมขนาด 0.38 และส่งอิทธิพลรวมขนาด 0.91 ต่อภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.2 การสื่อสาร (Comm) ส่งอิทธิพลทางอ้อมขนาด 0.19 และส่งอิทธิพลรวมขนาด 0.19 ต่อภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.3 ความคิดสร้างสรรค์ (Think) ส่งอิทธิพลทางตรงขนาด 0.42 และส่งอิทธิพลรวมขนาด 0.42 ต่อภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ค่าอิทธิพลที่ส่งผลต่อบรรยากาศในองค์กร (Org) ประกอบด้วย

2.1 ความฉลาดทางอารมณ์ (Sense) ส่งอิทธิพลทางตรงขนาด 0.34 ส่งอิทธิพลทางอ้อมขนาด 0.58 และส่งอิทธิพลรวมขนาด 0.91 ต่อบรรยากาศในองค์กรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 การสื่อสาร (Comm) ส่งอิทธิพลทางอ้อมขนาด 0.29 และส่งอิทธิพลรวมขนาด 0.29 ต่อบรรยากาศในองค์กรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3 ความคิดสร้างสรรค์ (Think) ส่งอิทธิพลทางตรงขนาด 0.65 และส่งอิทธิพลรวมขนาด 0.65 ต่อบรรยากาศในองค์กรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ค่าอิทธิพลที่ส่งผลต่อความคิดสร้างสรรค์ (Think) ประกอบด้วย

3.1 ความฉลาดทางอารมณ์ (Sense) ส่งอิทธิพลทางตรงขนาด 0.49 ส่งอิทธิพลทางอ้อมขนาด 0.40 และส่งอิทธิพลรวมขนาด 0.89 ต่อความคิดสร้างสรรค์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 การสื่อสาร (Comm) ส่งอิทธิพลทางตรงขนาด 0.44 และส่งอิทธิพลรวมขนาด 0.44 ต่อบรรยากาศในองค์การอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ค่าอิทธิพลที่ส่งผลต่อการสื่อสาร (Comm) คือ ความฉลาดทางอารมณ์ (Sense) ส่งอิทธิพลทางตรงขนาด 0.90 และส่งอิทธิพลรวมขนาด 0.90 ต่อการสื่อสารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาความสอดคล้องกลมกลืนของรูปแบบกับข้อมูลพบว่า รูปแบบมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในเกณฑ์ดี (Chi-square = 13.15, df = 25, p-value = 0.97466, RMSEA = 0.000, Standardized RMR = 0.006, GFI = 0.996, AGFI = 0.979) เมื่อพิจารณาความเที่ยงในการวัดตัวแปรสังเกตได้ ทั้งตัวแปรภายนอก (X) มีค่าอยู่ในช่วง 0.74 - 0.80 และตัวแปรภายใน (Y) มีค่าอยู่ในช่วง 0.63 - 0.70 ซึ่งเป็นค่าที่อยู่ในเกณฑ์ดี เมื่อพิจารณาตัวแปรแฝงในรูปแบบ โดยพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์ (R-SQUARE) ของตัวแปรแฝงแต่ละตัว มีค่าตั้งแต่ร้อยละ 0.69 - 0.92 โดยตัวแปรแฝงการสื่อสาร (Comm) มีค่าต่ำสุด นอกจากนั้นยังพบว่าตัวแปรแฝงทุกตัวสามารถอธิบายความแปรปรวนของภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ได้ ร้อยละ 87

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

ข้อสรุปที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ เป็นข้อค้นพบที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายการวิจัย ขั้นตอนของการวิจัย โดยสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการศึกษารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 สรุปได้ว่าความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 ประกอบด้วยตัวแปรแฝงจำนวน 5 ตัว จำแนกเป็นตัวแปรอิสระ จำนวน 4 ตัว ตัวแปรตาม จำนวน 1 ตัว ตัวแปรแฝงทั้ง 5 ตัวนั้นสามารถวัดได้จากตัวแปรสังเกตได้ จำนวน 15 ตัว

1.1 ตัวแปรอิสระ 4 ตัว จำแนกเป็นตัวแปรแฝงนอกจำนวน 1 ตัว คือ ความฉลาดทางอารมณ์ และตัวแปรแฝงในจำนวน 3 ตัว คือ การสื่อสาร ความคิดสร้างสรรค์ และบรรยากาศในองค์การ

1.2 ตัวแปรตาม 1 ตัว เป็นตัวแปรแฝงใน คือ ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์

1.3 ตัวแปรแฝงที่ส่งอิทธิพลทางตรงต่อตัวแปรตาม ได้แก่ ตัวแปรความฉลาดทางอารมณ์ และตัวแปรความคิดสร้างสรรค์

1.4 ตัวแปรแฝงที่ส่งอิทธิพลทางอ้อมต่อตัวแปรตาม ได้แก่ ตัวแปรความฉลาดทางอารมณ์ ส่งอิทธิพลทางอ้อมผ่านความคิดสร้างสรรค์ และ ตัวแปรการสื่อสาร ส่งอิทธิพลทางอ้อมผ่านความคิดสร้างสรรค์

2. ผลการตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 สรุปได้ว่า

2.1 องค์ประกอบของตัวแปรแฝง มีดังนี้

2.1.1 ความฉลาดทางอารมณ์ มีองค์ประกอบสำคัญ 3 ส่วนคือ ความตระหนักรู้อารมณ์ตนเอง การจูงใจตนเอง และการเข้าใจอารมณ์ผู้อื่น

2.1.2 การสื่อสาร มีองค์ประกอบสำคัญ 2 ส่วนคือ ความมีทักษะการสื่อสาร และ การใช้ช่องทางในการสื่อสาร

2.1.3 ความคิดสร้างสรรค์ มีองค์ประกอบสำคัญ 4 ส่วนคือ ความคิดริเริ่ม ความคล่องแคล่วในการคิด ความยืดหยุ่นในการคิด และความคิดละเอียดลออ

2.1.4 ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ มีองค์ประกอบสำคัญ 3 ส่วนคือ การสร้างวิสัยทัศน์ การเผยแพร่วิสัยทัศน์ และการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์

2.2 การตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่า มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ดี โดยมีค่าสถิติดังนี้ Chi-square = 13.15, df = 25, p-value = 0.97466, RMSEA = 0.000, Standardized RMR = 0.006, GFI = 0.996, AGFI = 0.979 ทั้งนี้ตัวแปรแฝงในรูปแบบสามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรแฝงภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ได้ร้อยละ 87

3. ผลการวิเคราะห์ขนาดอิทธิพลของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 สรุปได้ว่า

3.1 ความฉลาดทางอารมณ์ และ ความคิดสร้างสรรค์ ส่งอิทธิพลทางตรงต่อภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ด้วยขนาดอิทธิพล 0.54 และ 0.42 ตามลำดับ

3.2 ความฉลาดทางอารมณ์ และการสื่อสาร ส่งอิทธิพลทางอ้อมต่อภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ด้วยขนาดอิทธิพล 0.38 และ 0.19 ตามลำดับ

3.3 ความฉลาดทางอารมณ์ การสื่อสาร และ ความคิดสร้างสรรค์ ส่งอิทธิพลรวมต่อภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ด้วยขนาดอิทธิพล 0.91, 0.19 และ 0.42 ตามลำดับ

3.4 ความฉลาดทางอารมณ์ และ ความคิดสร้างสรรค์ ส่งอิทธิพลทางตรงต่อบรรยากาศในองค์การ ด้วยขนาดอิทธิพล 0.34 และ 0.65 ตามลำดับ

3.5 ความฉลาดทางอารมณ์ และการสื่อสาร ส่งอิทธิพลทางอ้อมต่อบรรยากาศในองค์การขนาดอิทธิพล 0.58 และ 0.29 ตามลำดับ

3.6 ความฉลาดทางอารมณ์ การสื่อสาร และ ความคิดสร้างสรรค์ ส่งอิทธิพลรวมต่อบรรยากาศในองค์การ ด้วยขนาดอิทธิพล 0.91, 0.29 และ 0.65 ตามลำดับ

3.7 ความฉลาดทางอารมณ์ และการสื่อสาร ส่งอิทธิพลทางตรงต่อความคิดสร้างสรรค์ ด้วยขนาดอิทธิพล 0.49 และ 0.44 ตามลำดับ

3.8 ความฉลาดทางอารมณ์ ส่งอิทธิพลทางอ้อมต่อความคิดสร้างสรรค์ ด้วยขนาดอิทธิพล 0.40

3.9 ความฉลาดทางอารมณ์ และการสื่อสาร ส่งอิทธิพลรวมต่อความคิดสร้างสรรค์ ด้วยขนาดอิทธิพล 0.89 และ 0.44 ตามลำดับ

3.10 ความฉลาดทางอารมณ์ ส่งอิทธิพลทางตรงต่อการสื่อสาร ด้วยขนาดอิทธิพล 0.90 และส่งอิทธิพลรวมด้วยขนาด 0.90

อภิปรายผลการวิจัย

ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์สามารถวัดได้จากคุณลักษณะของผู้บริหาร ได้แก่ การสร้างวิสัยทัศน์ การเผยแพร่วิสัยทัศน์ และการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ อาจจะเป็นเพราะว่า วิสัยทัศน์เป็นสิ่งสำคัญประการแรกๆที่ผู้นำจะต้องมี ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้เข้าใจบริบทของสถานศึกษาทั้งภายใน และภายนอก เพื่อนำวิฤติ และโอกาสมาร่วมกำหนด พัฒนา สร้างเป็นวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา และต้องเผยแพร่วิสัยทัศน์ไปสู่ครู และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้วิสัยทัศน์เกิดการปฏิบัติตามเป้าหมายอย่างแท้จริง โดยอาศัยปัจจัยที่นำพาให้บรรลุวิสัยทัศน์ได้ คือ ความฉลาดทางอารมณ์ การสื่อสาร ความคิดสร้างสรรค์ และบรรยากาศในองค์การ สอดคล้องกับ บูรชัย ศิริมหาสาร (2548 : 15) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์คือ บุคคลที่มีความสามารถในการสร้างสรรควิสัยทัศน์ในอนาคตและสานฝันให้เป็นจริง รวมทั้ง ทำให้วิสัยทัศน์ดังกล่าวน่าเชื่อถือ

และน่าดึงดูดใจสำหรับองค์การ เควิน (Kevin. 2006 : 566-583) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ประกอบด้วยปัจจัยพื้นฐานได้แก่ ความฉลาดทางอารมณ์ การสื่อสาร ความคิดสร้างสรรค์ และบรรยากาศองค์การ สอดคล้องกับ วีระวัฒน์ ปินนิตามัย (2551 : 178-179) กล่าวว่า ผู้ที่มีความฉลาดทางอารมณ์สูงส่งผลต่อการสื่อสารระหว่างบุคคล จะเป็นไปอย่างรวดเร็ว สามารถเข้ากับผู้อื่นได้ดี มีมารยาท มีอารมณ์ขัน สามารถแก้เหตุการณ์เฉพาะหน้าต่างๆ ได้เป็นอย่างดี มีไหวพริบ ทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ สามารถสร้างความร่วมมือร่วมใจจากคนหลายๆ ฝ่าย ซึ่งส่งผลให้เกิดการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ ให้เกิดผลสำเร็จด้วยความเต็มใจ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วนิดา ปรียะอนุกุล (2549 : บทคัดย่อ) ศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี พบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ส่งผลต่อความสามารถในการคิด ตัดสินใจแก้ปัญหา ตลอดจนการมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น และสามารถสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานอย่างมีความสุข สอดคล้องกับ จิตมา วรณศรี (2550 : 188-191) ได้ศึกษารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ และการสร้างบรรยากาศองค์การที่ดี เป็นแรงจูงใจให้บุคลากรในองค์การมีความสัมพันธ์ที่ดี อันจะนำไปสู่ความร่วมมือร่วมใจ มุ่งไปสู่ทิศทางแห่งความสำเร็จ และยังกล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์เป็นกระบวนการทางสมองที่สามารถคิดได้หลากหลายแง่มุม เกิดจากการบูรณาการจากประสบการณ์เดิมเข้ากับประสบการณ์ใหม่ เพื่อใช้แก้ปัญหาที่มีอยู่ไปสู่จุดหมายได้อย่างเหมาะสม

ความฉลาดทางอารมณ์ เป็นตัวแปรสำคัญของความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 เนื่องจากเป็นตัวแปรที่ถูกจัดให้เป็นตัวแปรแฝงภายนอกเพียงตัวเดียวของงานวิจัย แสดงให้เห็นว่าความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นสิ่งที่มึลักษณะเฉพาะของบุคคล ซึ่งไม่มีเหตุการณ์หรือตัวแปรใดๆ ที่มีอิทธิพลต่อความฉลาดทางอารมณ์ โดยมีตัวแปรที่สังเกตได้คือ ความตระหนักรู้อารมณ์ตนเอง การจูงใจตนเอง และการเข้าใจอารมณ์ผู้อื่น และเมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุหาเส้นอิทธิพลที่ส่งไปยังภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ผลการวิจัยพบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ มีอิทธิพลทางตรงต่อทุกตัวแปร กล่าวคือ มีอิทธิพลทางตรงต่อการสื่อสาร ความคิดสร้างสรรค์ บรรยากาศในองค์การ และภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ มีอิทธิพลทางอ้อมต่อภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์โดยส่งผ่านความคิดสร้างสรรค์ และความฉลาดทางอารมณ์มีอิทธิพลรวมต่อการสื่อสาร ความคิดสร้างสรรค์ บรรยากาศในองค์การ และภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ อาจเป็นเพราะว่า ความฉลาดทางอารมณ์เป็นการรับรู้

อารมณ์ ความรู้สึก ความคิด ที่อยู่ภายในบุคคลโดยใช้สติในการควบคุมสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น สามารถสร้างแรงจูงใจให้กับตนเองได้แม้จะเจอกับสถานการณ์ที่ย่ำแย่ โดยเฉพาะการสื่อสารกับบุคคลอื่นที่ต้องใช้ความระมัดระวัง และใช้ให้ถูกกาลเทศะ การสร้างแรงจูงใจที่นำความคิดอย่างสร้างสรรค์และมีประโยชน์ รวมทั้งการเข้าใจสภาพแวดล้อมที่ทำให้เกิดบรรยากาศในการทำงานที่ดี บุคคลที่มีความฉลาดทางอารมณ์สามารถก้าวไปสู่เป้าหมายสูงสุดได้ สอดคล้องกับ เสาวนิตย์ ทวีสันตนิษฐกุล (2548 : 1-11) กล่าวว่า ความฉลาดทางอารมณ์ เป็น ความสามารถของบุคคลที่จะตระหนักรู้เท่าทันในความคิด ความรู้สึก และภาวะอารมณ์ของตนเองและผู้อื่น ได้รู้จักเห็นอกเห็นใจผู้อื่น มีความสามารถในการควบคุมอารมณ์ตนเอง ซึ่งนำความคิด การกระทำได้อย่างสมเหตุสมผล อันเป็นการเสริมสร้างพัฒนาภาพ การติดต่อสื่อสารที่ดี และเกิดความร่วมมือร่วมใจในการทำงาน สอดคล้องกับ วีระวัฒน์ ปันนิตามัย (2551 : 179) กล่าวว่า ความฉลาดทางอารมณ์ เป็นความสามารถในการรับรู้ เข้าใจ และประยุกต์ใช้พลังการรู้จักอารมณ์ อันเป็นรากฐานของพลังงานข้อมูล และการสร้างสายสัมพันธ์ สามารถเข้ากับผู้อื่นได้ดี มีมารยาท มีอารมณ์ขัน สามารถแก้เหตุการณ์เฉพาะหน้าต่างๆ ได้เป็นอย่างดี มีไหวพริบทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ สามารถสร้างความร่วมมือร่วมใจจากคนหลายๆ ฝ่าย ซึ่งส่งผลให้เกิดการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ให้เกิดผลสำเร็จด้วยความเต็มใจ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พิมพ์ วิเศษ (2554 : 106-112) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูอำเภอบ้านนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก พบว่าผู้บริหารหรือผู้นำที่มีความฉลาดทางอารมณ์สามารถบริหารจัดการกับอารมณ์ของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนส่งผลต่อความสามารถในการทำงานร่วมกับคนอื่น ความสามารถในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในการทำงาน และยังช่วยเสริมความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เกิดการทำงานเป็นทีม ผู้ร่วมงานมีขวัญ และกำลังใจในการทำงาน ส่งผลให้งานสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

การสื่อสาร เป็นตัวแปรแฝงในตัวที่หนึ่งที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 โดยมีตัวแปรที่สังเกตได้ คือ ความมีทักษะการสื่อสาร และการใช้ช่องทางการสื่อสาร และเมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุเพื่อหาเส้นอิทธิพลที่ส่งไปยังภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ผลการวิจัยพบว่า การสื่อสารมีอิทธิพลทางอ้อมต่อภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ โดยส่งผ่านไปยังความคิดสร้างสรรค์ อาจเป็นเพราะว่า การสื่อสารเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกถึงกระบวนการถ่ายทอดข้อมูล เรื่องราว ความคิด กระบวนการในการทำงานร่วมกัน เพื่อให้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ และเกิดการพัฒนา ความคิดใหม่

ที่ดีกว่าเดิมต่อการปฏิบัติงาน เพื่อตอบสนองให้งานบรรลุเป้าหมาย สอดคล้องกับ วิรัช สงวนวงศ์วาน (2547 : 115) กล่าวว่า การสื่อสาร คือ การถ่ายโอนความคิด ดังนั้นการติดต่อ สื่อสารจะประสบความสำเร็จก็ต่อเมื่อสามารถส่งผลต่อความหมาย และผู้รับเกิดความเข้าใจถูกต้อง สอดคล้องกับ พรสวรรค์ ศิริศาสนันท์ (2555 : 240) ได้ให้ความหมาย การสื่อสาร คือกระบวนการถ่ายทอดข้อมูล ได้แก่ ข่าวสาร ข้อเท็จจริง ความคิด ความต้องการ อารมณ์ หรือเนื้อหาสาระต่างๆ โดยบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกัน หรือมีความสัมพันธ์กัน ผ่านช่องทางการสื่อสารเพื่อให้ผู้รับมีความรู้ ความเข้าใจ มีความคิด และเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ ผลงานวิจัยของ ท่างาน วิลมอร์ (Wilmore. 2002 : 19) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ พบว่า การสื่อสารให้ประสบความสำเร็จตามวิสัยทัศน์ของโรงเรียนนั้น ผู้บริหารต้องสื่อสารให้คนทราบ ทั้งผู้ปกครอง สมาชิกในชุมชน และคนอื่นๆ ทั้งที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เขาทราบว่าเราคือใคร มีภารกิจอะไร และมีจุดหมายอย่างไร รวมทั้งบอกถึงแผนงานที่ได้กำหนดไว้ เพื่อเป็นการเชิญชวนให้บุคคลเหล่านี้เข้ามาร่วมคิด ร่วมกำหนดแนวทาง และช่วยเหลือให้เกิดความสำเร็จตามวิสัยทัศน์

ความคิดสร้างสรรค์ เป็นตัวแปรแฝงตัวที่สองที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 18 โดยมีตัวแปรที่สังเกตได้คือ ความคิดริเริ่ม ความคล่องแคล่วในการคิด ความยืดหยุ่นในการคิด ความคิดละเอียดลออ และเมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุเพื่อหาเส้นอิทธิพลที่ส่งไปยังภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ผลการวิจัยพบว่า ความคิดสร้างสรรค์ส่งผลทางตรงต่อภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ อาจเป็นเพราะว่า ความคิดสร้างสรรค์ แสดงถึงความสามารถในการคิดการกระทำสิ่งใหม่ เพื่อแก้ปัญหาโดยอาศัยการ บูรณาการความรู้และประสบการณ์ มองเห็นรายละเอียดในสิ่งที่คนอื่นมองไม่เห็น สามารถพูดอธิบายเหตุผลให้เข้าใจได้กับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น มีความคิดนอกกรอบแสดงออกถึงการคิดหาคำตอบได้หลายประเภท หลายทิศทาง และปรับเปลี่ยนความคิดได้ตามสถานการณ์ที่เหมาะสม ซึ่งนำไปสู่ความสำเร็จของเป้าหมายได้ สอดคล้องกับ สอดคล้องกับ ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์ (2546 : 2) กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์ เป็นความสามารถของสมองที่คิดได้กว้างไกล หลากแง่มุมการมองเห็นถึงความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ รอบตัวเกิดการเรียนรู้ เข้าใจ จนเกิดปฏิกิริยาตอบสนองเป็นความคิดเชิงจินตนาการ ซึ่งนำไปสู่การคิดค้นสิ่งแปลกใหม่ หรือเพื่อการแก้ไขปัญหาระหว่างการปฏิบัติงานไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ สอดคล้องกับ สุริพงษ์ สังข์ชัย (2556 : online) กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์ เป็นการคิดวิธีการทำงานใหม่ๆ ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยการริเริ่มโครงการใหม่ๆ และทำให้สำเร็จ เป็นที่ยอมรับของบุคคลทั่วไป ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด และยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลงานวิจัย

นิกัญชลา ลันเหลือ (2554 : 255) ได้ศึกษาวิจัยโมเดลสมการโครงสร้างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่าความคิดสร้างสรรค์เป็นสิ่งที่มีความสำคัญ และเป็นความต้องการสูงสุดในการจัดการศึกษาเพราะความคิดสร้างสรรค์ในตัวบุคคลถ้าได้รับการพัฒนาส่งเสริมให้สูงขึ้น จะเป็นสิ่งที่จะนำไปสู่การวางแผนเพื่อการพัฒนาปรับปรุง พัฒนา หรือการเปลี่ยนแปลงที่ดีได้ในอนาคต สอดคล้องกับเลซาวด์ (LeSourd.1990 : 103-110) ได้ศึกษาพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารโรงเรียน พบว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารจะมีพฤติกรรมเน้นไปที่การกำหนดวิสัยทัศน์สร้างแรงจูงใจสูงด้วยความเชื่อส่วนบุคคล มีความมุ่งมั่นที่จะบรรลุเป้าหมายของโรงเรียนการให้ความสำคัญกับค่านิยม อุดมการณ์ของโรงเรียน จากการมีส่วนร่วม มุ่งเน้นนวัตกรรมใหม่ ๆ มองเห็นภาพในอนาคตที่ดีกว่า ซึ่งนำไปสู่บรรยากาศในการทำงานที่ดี และเป้าหมายในอนาคต

บรรยากาศในองค์กรการ เป็นตัวแปรแฝงตัวที่สามที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 18 โดยมีตัวแปรที่สังเกตได้คือ การสร้างแรงจูงใจ การส่งเสริมให้มีการตัดสินใจร่วมกัน การสร้างบรรยากาศเชิงบวก และเมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ เพื่อหาเส้นอิทธิพลที่ส่งไปยังภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ผลการวิจัยพบว่า บรรยากาศในองค์กรการ ไม่ส่งผลในทางตรง และทางอ้อมต่อตัวแปรอื่นเลย เป็นเพียงตัวแปรที่รับผลเท่านั้น อาจเป็นเพราะว่า บรรยากาศในองค์กรการเป็นผลที่ได้รับจาก ตัวแปรความฉลาดทางอารมณ์ ตัวแปรการสื่อสาร และตัวแปรความคิดสร้างสรรค์ โดยผู้บริหารที่มีความฉลาดทางอารมณ์ และมีความคิดสร้างสรรค์ ใช้ทักษะในการสื่อสารที่ดี จะส่งผลให้เกิดบรรยากาศในการทำงานที่ดี บุคลากรมีขวัญและกำลังใจ ร่วมปฏิบัติงาน ร่วมคิดวางแผน ร่วมตัดสินใจ และปรับปรุงพัฒนางานด้วยความเต็มใจ สอดคล้องกับ อัลวี จารงศ์ (2551 : 18) กล่าวว่า บรรยากาศองค์กรการ เป็นสภาวะที่เกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรกับสิ่งแวดล้อมต่างๆ เช่น พฤติกรรมของผู้นำ ซึ่งจะส่งผลต่อขวัญ กำลังใจ ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับ สุริพงษ์ สังข์ชัย (2556 : online) กล่าวว่า บรรยากาศองค์กรการเกิดจากการจัดกิจกรรมทางความคิดที่หลากหลายเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดกิจกรรมทางวิชาการ การจัดบริการแนะแนว การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ให้มีบรรยากาศส่งเสริมการเรียนรู้ นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ปันยาสยา เสี่ยงก้อง (2549 : บทคัดย่อ) ศึกษาาระดับการรับรู้บรรยากาศองค์กรการของพนักงานปฏิบัติการบริษัทเอกชน พบว่า การติดต่อสื่อสาร การรับรู้พฤติกรรมของเพื่อนร่วมการปฏิบัติงาน การให้รางวัล และการลงโทษ ส่งผลต่อบรรยากาศในองค์กรการอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ จิตรี เกษสุวรรณ (2553 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องวัฒนธรรมองค์กรการและบรรยากาศองค์กรการของบริษัทบริหาร

สินทรัพย์ กรุงเทพมหานคร จำกัด พบว่า การติดต่อสื่อสารการมีส่วนร่วมในการคิดตัดสินใจ มีอิทธิพลกับระดับแรงจูงใจในการทำงานมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. จากการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านความฉลาดทางอารมณ์เป็นตัวแปรที่มีความสำคัญต่อภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์มากที่สุด ด้วยเหตุนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลิกภาพด้านความฉลาดทางอารมณ์เป็นอันดับแรก เพื่อให้เกิดการผลักดันระบบงานขึ้นสู่วิสัยทัศน์ และเป้าหมายได้ตามต้องการ
2. ปัจจัยด้านความคิดสร้างสรรค์ เป็นตัวแปรที่มีความสำคัญต่อภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้นำในการแสดงออกถึงความสามารถในการคิด เพื่อสรรสร้างนวัตกรรมในการแก้ปัญหา โดยส่งเสริมให้ครู และบุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น เพราะความร่วมมือร่วมใจของกระบวนการความคิด สามารถทำให้วิสัยทัศน์ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ
3. ปัจจัยด้านการสื่อสาร เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ การสื่อสารที่ดีมีประโยชน์ ก่อให้เกิดกระบวนการคิดที่นำไปถึงวิสัยทัศน์ ผู้บริหารต้องแสดงออกถึงการถ่ายทอดข้อมูล ข่าวสารที่ชัดเจน เหมาะสม โดยช่องทางการพูด การเขียนที่กระชับ ตรงประเด็น มีการรับฟังความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ สามารถพูดโน้มน้าวให้ครู และบุคลากรทางการศึกษาเห็นด้วย และยอมรับความคิดเห็น จนสามารถนำหลักความคิดนั้นไปยึดปฏิบัติตามจนบรรลุวิสัยทัศน์ได้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพเกี่ยวกับรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 เพื่อจะได้ข้อมูลที่เพียงพอ และสามารถอธิบายภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น
2. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 ว่ามีปัจจัยใดบ้าง เพื่อใช้เป็นข้อมูล และแนวทางในการพัฒนาบุคลิกภาพด้านความฉลาดทางอารมณ์
3. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 ว่ามีปัจจัยใดบ้าง เพื่อใช้เป็นข้อมูล และแนวทางปฏิบัติในการติดต่อประสานงานภายในองค์กรการ

เอกสารอ้างอิง

- จิตรี เกษสุวรรณ. 2553. ศึกษาเรื่องวัฒนธรรมองค์กรและบรรยากาศองค์การของบริษัทบริหารสินทรัพย์ กรุงเทพฯ พาณิชย์ จำกัด : ภาควิชาศึกษานักงานใหญ่, วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนครสวรรค์.
- จิตติมา วรณศรี. 2550. รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนครสวรรค์.
- ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์. 2546. ความคิดสร้างสรรค์. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิกัญชลลา ลั่นเหลือ. 2554. โมเดลสมการโครงสร้างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- บุรุษย์ ศิริมหาสาร. 2548. มุขบริหารสู่การเป็นผู้นำ. เล่มที่ 1. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ปณัสยา เสียงก้อง. 2549. ศึกษาระดับการรับรู้บรรยากาศองค์การของพนักงานปฏิบัติการบริษัทเอกชน. วิทยานิพนธ์การจัดการมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พิมพ์ใจ วิเศษ. 2554. ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูอำเภอบ้านนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก. ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- พรสวัสดิ์ ศิริศาสนันท์. 2555. ภาวะผู้นำทางการศึกษา. จันทบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- วนิดา ปรียอนุกุล. 2549. ความฉลาดทางอารมณ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิรัช สงวนวงศ์วาน. 2547. การจัดการและพฤติกรรมองค์การ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : เพียร์สันเอ็ดดูเคชั่น อินโดไชน่า.
- วิระวัฒน์ บัณฑิตามย์. 2551. เขาวนอารมณ์ (EQ) : ดัชนีวัดความสุขและความสำเร็จของชีวิต. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มติชน.
- สุริพงษ์ สังข์ชัย. 2556. ผู้บริหารสถานศึกษายุคปฏิรูปศึกษา. [online] available : <http://www.kroobannok.com/blog/43220>. 2011.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559). กรุงเทพฯ : บริษัทพริกหวาน กราฟฟิค จำกัด.
- เสาวนิตย์ ทวีสันทนีนุกูล. 2548. ภาวะผู้นำปวิรรต : ตัวจักรสำคัญ สำหรับผู้บริหารในยุคปฏิรูปการศึกษา. สงขลา : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- อัสวี จารรงค์. 2551. บรรยากาศองค์การในโรงเรียนเอกชนสามัญระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- Kevin, S. G. 2006. Leader emotional expressivity, visionary leadership and organizational change. Journal of Leadership & Organization Development, 27(7) : 566-583.
- LeSourd, S. J. 1990. Principals' attitudes toward visionary leadership. The High School Journal, 73(2) : 103-110.
- Nanus, B. 1992. Visionary leadership : Creating a compelling sense of direction for your organization. San Francisco, CA : Jossey-Bass.
- Schumaker, R. E. 2004. A Beginner's Guide to Structural Equation Modeling, 2nd ed. New Jersey : Lawrence Erlbaum Associates.
- Wilmore, E.L. 2002. Principal leadership : Applying the new educational leadership constituent council (ELCC) standards. Thousand Oak, California : Conwin Press.